

Szerkesztette: Gécs Béla

Szinovicz Lajos (1849) Békéscsaba rendezett tanácsú város első polgármestere

1848-ban a forradalmi kormány rendezett tanácsú várossá tette Békéscsabát, ahol a népgyűlés töltötte be a vezetői pozíciókat. Az 1848. évi június 13-án megtartott az eddigi parasztbíróság helyett rendezett tanácsú városi tisztviselőket választ. A bírói székbe Urszinyi Andor ügyvéd kerül. Egy év múlva a népgyűlés közfelkiáltással a csabai Szinovicz Lajost választotta Békéscsaba rendezett tanácsú város első polgármesterének.

Szinovicz Lajos 1899-től volt jegyző, sokat szerepelt közügyekben. Részt vett az örökváltsági szerződést szorgalmazó tárgyalásokon és a Szolnoktól Aradig tervezett, Csabán átvezető vasútvonal kiépítésének első megbeszélésein is.

Békéscsaba rendezett tanácsú városként való működése igen rövid életű volt, a szabadságharc leverése után ismét a községi formát kellett felvennie.

Szinovicz Lajosról kevés adatunk van. Csabáról 1858 táján került el, Budára költözött, ahol az árendák jövedelméből jó módban, hosszú kort élet meg. Sírja után kutatva kiderült a tiszainokai temetőben felesége mellett kapott nyughelyet. A temetőt régen felszámolták, nem maradt utána egyéb, mint egy kis por és hamu a tiszainokai föld mélyén.

Egy kis história töredék szerint a Békési út melletti zsilip helyén álló egykori jármos fahidat a csabai nép róla nevezte Szinovicz-hídnak. Valami köze lehetett a hídhoz, talán újjáépítette. Békéscsaba első választott polgármesteréről százados idő múltával sem őriz emléket a város. Ha a feledés homálya feloszlik, Békéscsaba újratelepítésének közelgő 300. évfordulóján, az emlékezés hálája talán a városháza árkádsorán tisztelgő emléktáblát állít Szinovicz Lajosnak is.

Dr. Berthóty István polgármester (1918-1929)

Békéscsaba az ország legnépesebb nagyközsége, 1910-től mozgalmat indított a rendezett tanácsú várossá alakulásért. 1918. április 18-án rendkívüli közgyűlésen bejelentették a belügyminiszter leiratban engedélyezi a várossá alakulást.

1918 november 26-án a közgyűlésen javasolták véglegesen válasszák meg a polgármestert. A közgyűlés tisztújító székke alakulva egyetlen jelöltként dr. Berthóty Istvánt javasolja polgármesternek megválasztani. A döntés egyhangú volt, dr. Berthóty István vármegyei főjegyzőt megválasztották Békéscsaba rendezett tanácsú város polgármesterévé.

1919-től Békéscsaba r.t. város első polgármestere Berthóty István dr., nemesi családból származott, Somogy-Németújfaluban született 1872. augusztus 17-én. Elemi iskoláit Mezőberényben végezte, majd a szarvasi gimnáziumba került. Érettségi után 1889-ben megkezdte jogi tanulmányait a nagyváradai jogakadémián. 1893-ban államtudományi államvizsgát tett, majd Kolozsváron avatták államtudományi doktorrá 1903-ban.

A közigazgatási pályát 1889-ben Bihar vármegyében, mint írnok kezdte, majd Gyulán a vármegyénél lett gyakornok, azután aljegyző majd tiszteletbeli főjegyző lett. Hamarosan, mint Békés vármegye főjegyzője két évig munkálkodott Gyulán, s onnan került Békéscsaba város polgármesteri székébe.

Tíz éves polgármestersége alatt Békéscsaba látványos fejlődésen ment át. 1928 év végén nyugdíjba készült, de a közgyűlés kérésére hivatalosan maradt.

Hirtelen jött betegség és a szegedi klinikán elvégzett műtét után 1929. július 20-án meghalt.

Dr. Berthóty István polgármestert a városháza udvarán ravatalozták fel. Érckoporsóját hatalmas tömeg kísérte a ligeti katolikus temetőbe. Az 1919-től várossá lett Békéscsaba első polgármestere 57 évet élt.

Dr. Medovarszky Mátyás (1929)

Dr. Berthóty István polgármester halála után fél éven át dr. Medovarszky Mátyás főjegyző, polgármester-helyettes vezette a városházát, aki a várossá alakulástól 10 évig szakértelemmel szolgálta a közigazgatást. Dr. Medovarszky Mátyás 1885-ben született Békéscsabán. Középiskoláit az evangélikus főgimnáziumban végezte. Budapesti közigazgatási tanfolyamon szerzett jegyzői oklevelet, majd a kolozsvári egyetemen nyert jogi doktorátust. A világháborúban tartalékos főhadnagyként 1918 októberéig a 101-eseknél teljesített harctéri szolgálatot, amiért több háborús kitüntetést kapott. 1919-ben főjegyző, polgármester helyettesé választották.

Vitéz Jánossy Gyula (1930-1944)

1930. január 11-én délelőtt tartották a polgármester-választást és a városi tisztújító közgyűlést a városháza nagytermében. Dr. Daimel Sándor megyei alispán ismertette a jelöltek névsorát. Négyen indultak a polgármesteri székért: dr. Medovarszky Mátyás, Jánossy Gyula, dr. Korniss Géza és dr. Debreceni Lajos. A leadott 139 szavazat közül 3 érvénytelen volt, a szavazás eredménye: Jánossy Gyula 80, dr. Medovarszky Mátyás 32, dr. Korniss Géza 24 és dr. Debreceni Lajos 0 szavazat. Abszolút többséggel vitéz Jánossy Gyula m. kir. rendőrfőtanácsos, a csabai kapitányság vezetője lett Békéscsaba új polgármestere. Beliczey Géza vezetésével négytagú küldöttség ment az új polgármesterért, akit a terembe lépésekor zúgó taps és éljenzés fogadott. Jánossy Gyula székfoglaló beszédében megköszönte a bizalmat.

Jánossy Gyula 1883-ban született Tamándpusztán, Arad megyében. Középiskolai és jogi tanulmányait Nagyváradon végezte, majd ügyvédjelölt lett. 1908-ban Nagyvárad rendőrkapitányságához került, ahol gyakornok, alkapitány, rendőrkapitány, majd rendőrfőkapitány lett. A világháborúban önként vonult be harctéri szolgálatra. Később, ismét főkapitányként Nagyvárad belső békéjét biztosította. A román megszállás után, 1919 végén a m. kir. állami rendőrség szolgálatába lépett. A kecskeméti, majd a szegedi rendőrkerületi főkapitányságnál teljesített szolgálatot. 1923-tól a békéscsabai kapitányság vezetője volt, s innen került a polgármesteri székbe. A közgyűlés a tisztikar megválasztásával folytatódott. A legfőbb tisztségekbe dr. Korniss Géza közigazgatási és dr. Gally Géza népjóléti tanácsnokok kerültek. A főmérnöki állást Bankó András nyerte el, főügyésznek dr. Linder Károlyt választotta meg a tisztújító közgyűlés.

A polgármester kezdeti hivatali éveiben dúló világgazdasági válság súlyosan nehezítette a város gazdasági életét. Némi segítséget jelentett a közmunkákra fordítható 367 ezer pengő államsegély. A nagy munkanélküliséget enyhítette az új vasútállomás építése. Szomorú adat, hogy ebben az időben ezer szegény gyermek ebédelt naponta a városi népkonyhán, és sok áldozatot követelt a szegények betegsége, a tüdővész is. A Merkur Szövőgyár 300 munkása két hétig sztrájkolt, céljukat elérve átlagosan 5-10 százalékos béremelést harcoltak ki. Készülve a decemberi városi képviselő-választásra, 23 ezer választót írtak össze a választói névjegyzékbe.

1939. november 9-én ünnepélyes közgyűlésen tartották a polgármesteri választást, ahol újabb tíz évre polgármesternek választották Jánossy Gyulát. A polgármester 1944. október első napjaiban – a Békéscsabához közlgő szovjet csapatok elől menekülve elhegyta a várost. 1945 májusában elfogták és visszahozták Békéscsabára, ahol 1946-ban ügyét a Npbíróség tárgyalta és 10 évi fegyházbüntetésre ítélte. Jánossy Gyula büntetését letöltötte, élete további alakulásáról nincs adat.

1944. október 6-án délután a szovjet csapatok ellenállás és harc nélkül foglalták el Békéscsabát. A félelem és a rettegés éjszakája tört a városra a bevonuló katonaság erőszakoskodásai miatt. Ezek megszüntetéséért a szovjet katonai parancsnokság szigorú intézkedéseket foganatosított.

Október 8-án a Munkásotthonban megalakították a kommunista párt helyi szervezetét. Október 9-én megalakult az Ideiglenes Városi Tanács, melyet a következő szövegű plakát adott hírül: „Értesítem a város közönségét, hogy az orosz parancsnokság intézkedése alapján a mai napon a város dolgozó polgáraiból, a munkásság, parasztság, az iparosok, kereskedők és dolgozó értelmiség megbízottai-

ból megalakult az Ideiglenes Városi Tanács, amely a város ideiglenes vezetésével engem bízott meg... Kiszely András, az Ideiglenes Városi Tanács elnöke.” Kiszely András a helyi kommunista párt vezetőségi tagja, egyben Békéscsaba város polgármesteri teendőinek ellátásával megbízott személy lett, helyettese: dr. Lukács Pál rendőrkapitány.

November 1-jén este német repülőtémadás érte a vasútállomást. Találat érte az olajszállító vagonokat, a magasra lövő lángok a város minden részében látszottak. Ugyanakkor súlyosan megsérült a Rokka kötő-szövő gyár épülete és gépparkja.

Elrendelték a kötelező közmunkákban való részvételt: férfiaknál 18–60 év között és minden 18–45 év közötti nőnek 40 órát. Egy családból legfeljebb három tagot vehettek igénybe. Békéscsaba lakossága nagy szorgalommal végezte a helyreállítási és újjáépítési munkákat.

A kormány Békés vármegye főispánjává nevezte ki Szobek Andrást. Az Ideiglenes Városi Tanács 1945. március 3-ig, az új képviselő-testület megalakulásáig tevékenykedett. Az életre hívott testületbe – a Nemzeti Bizottság jelölése alapján – 28-28 tagot delegált a Független Kisgazdapárt, a Magyar Kommunista Párt, a Szociáldemokrata Párt. A Nemzeti Parasztpárt 14, a Polgári Demokrata Párt 6, pártonkívüliek 9 és a munkások 7 tagja került a testületbe. Kiszely András helyettese, Lukács Pál volt rendőrkapitány, aki rövid ideig kinevezett polgármester volt, Budapestre távozása miatt lemondott tisztségéről.

Lipták András (1945-1949), az első munkás polgármester

Az új polgármester-választást 1945. március 10-én tartották meg a városházán. Három jelölt közül titkos szavazással a 107 szavazatból 77-et kapott Lipták András került a polgármesteri székbe. Főjegyzőnek dr. Varga Gézá-t választották.

Lipták András, Csaba első megválasztott munkás polgármestere 1895. március 26-án született Békéscsabán. Édesapja ácsmester volt, aki szezonális munkája mellett kevés saját földjének 12 kisholdat bérelt. Nyolc gyermekét azonban így is nehezen tudta eltartani. Lipták András a négy polgári elvégzése után ácsstanonc lett. Jó rajzkészsége volt, és műszaki rajzot szeretett volna tanulni, de körülményei ezt nem tették lehetővé. Később Békéscsabán szerzett munkát, majd a főváros és az ország különböző építkezéseiben dolgozott. Ez időben ismerkedett meg a munkásmozgalommal. A famunkások helyi csoportjának tagja volt, 1921-től pedig vezetőségi taggá választották. Mint az Egyesült Szakszervezeti Ellenzék helyi megbízottja illegális munkáját 1933-ban kistréti házában történt letartóztatása szakította meg. Két hónapi előzetes letartóztatás után szabadult. Egyik alapító tagja volt az MKP csabai szervezetének.

Lipták András igen nehéz körülmények között kezdte polgármesteri tevékenységét. Lassan indult az élet. Csak néhány textilüzem, a Bohn téglagyár és az István malom tudta megindítani a termelést. A vasúti közlekedés helyreállítása 1945 nyarán fejeződött be. A bombázáskor megsérült és elpusztult 540 lakásból az év végéig 300-at rendbe hoztak.

Elindult a Viharsarok című lap Cseres Tibor felelős szerkesztő vezetésével. Dühöngött az infláció, ezért jegyrendszert vezettek be az összes közszükségleti cikkekre. Megnyílt a Népkönyvtár, amely 6000 kötettel rendelkezett. A népszámlálási adatok szerint 49 904 lakosa volt a városnak. Békéscsabáról 5492 magát szlováknak valló lakos települt ki Csehszlovákiába.

1946-ban a Nemzeti Bizottság határozata alapján a város eddigi díszpolgárainak felfüggesztését kérte a képviselő-testulettől. Azután a nemrég hazajött Károlyi Mihályt választották meg Békéscsaba város első díszpolgárának.

A rendet tisztelő, segítőkész, munkásérzelmű Lipták András népszerű ember volt. A maga építette Ligeti sori családi házában lakott feleségével. Meglepetésként hatott az 1949. március 8-i rendkívüli törvényhatósági ülésen történt bejelentés, miszerint Lipták András polgármester magas korára való hivatkozással (54 éves!) benyújtotta lemondását. Miután ezt elfogadták, Blahut János méltatta Lipták négyéves polgármesteri működését.

Lemondása után Lipták András szakmájában kért elhelyezést, s a megyei építőipari vállalat egyik osztályvezetője lett. Tragikus körülmények között érte a halál 1953. január 19-én: egy anyagbeszer-

ző útján, Pécs alatt autóbalesetet szenvedett. Lipták András munkás polgármester emlékét a városban utca és a Körös-parti szoborsétányon lévő szobra őrzi.

Özv. Szegedi Albertné (1949)

Az 1949. március 8-i rendkívüli törvényhatósági ülésen Pap Sándor főispán bejelentette, hogy a belügyminiszter özv. Szegedi Albertnét nevezte ki a város új polgármesterének.

Munkáscsaládból származott, 1928 óta vett részt a textilmunkás-mozgalomban, az 1930-as évek sztrájkmozgalmának egyik szervezője. 1944 őszén a Hubertus textilgyárban üzemi bizottsági tagnak választották. 1945-ben bekapcsolódott az MNDSZ munkájába. Az 1947-es választás után Békés megye országgyűlési képviselője lett. Polgármesteri kinevezésekor székfoglaló beszédében kiemelte: „Új életet akarok vinni a városháza régi falai közé, soha nem felejttem el, hogy textilmunkás voltam. Munkásszellem lesz a városban.” Egyéves polgármesteri tevékenységére sötét árnyként borul a koncepció „kulákper” tragikus végkifejlete. Az első csabai polgármesternő a tanácsrendszer 1950. évi megalakulásáig viselte tisztét.

Békéscsabai tanácselnökök

Az 1950. évi tanácsokról szóló törvény végrehajtásaként kiadott minisztertanácsi rendelet szerint 1950. június 15-én megalakult a Békés Megyei Tanács. A városháza nagytermében tartott ülésen megválasztották a 13 tagú végrehajtó bizottságot (vb), amely titkosan Blahut Jánost, a csabai ruhagyár igazgatóját szavazta meg a megyei tanács elnökének.

A Békéscsabai Városi Tanács 1950. augusztus 15-én tartotta alakuló ülését a városházán, ahol 101 tanácstag és 51 póttag vett részt.

Özv. Szegedi Albertné (1950-1952)

Az 1950. augusztus 15.-i alakuló tanácsülésen a tanácstagok titkos szavazással választották meg a végrehajtó bizottság tagjait, akik a volt polgármestert, özv. Szegedi Albertnét tették meg tanácselnököknek. A városi végrehajtó bizottság a következőkből állt: özv. Szegedi Albertné elnök, Hankó Mihály elnökhelyettes; tagok: Bartolák András vb-titkár, Szilágyi János, Szarvas János, Bagyinka György, Vozár Mária, Andó György, Stefanik Jánosné, Dér Ferenc, Galovicz János, Pribojszki György és Csizmár János. A városi tanács közvetlenül a megyei tanács alá tartozott.

Az özv. Szegedi Albertné vezette tanácsban kilenc értelmiségi kivételével munkások és földművesek vettek részt. Szegedi Albertné az 1952. augusztus 22-én tartott rendes végrehajtó bizottsági ülésig volt hivatalában. Az e napon tartott ülésről felvett jegyzőkönyvben már Bartolák Andrásné szerepel tanácselnökként. (Szegediné szinte titokban kötött házasságot Bartolák Andrásal 1952. augusztus 20-án Jaminában.)

Bartolák Andrásné (1952-1954)

Bartolák Andrásné alig több mint másfél évig volt a város tanácselnöke. 1927-ben kapcsolódott be a nőmozgalomba, szervezte a rendezvényeket, az anyák napját, a nőnapot. Munkahelyén, a Hubertus gyárban részt vett a bérkövetelési mozgalom szervezésében is. 1954 áprilisában egy rendkívüli vb-ülésen Bartolák Andrásnét visszahívták tanácselnöki tisztéből betegségére és a megnövekedett feladatokra való hivatkozással. Ekkor ideiglenesen Blahut János lett a tanácselnök.

Blahut János (1954-1956)

Az 1954 novemberében megtartott helyi tanácstagi választáson 113 tanácstagot választott Békéscsaba lakossága. A Békéscsabai Városi Tanács alakuló ülését december 6-án tartották a tanácsháza nagytermében.

Blahut János munkáscsaládból származott, apja kőműves volt. Blahut fiatalon kitanulta a szabóságot, belépett a helyi szabó szakcsoportba, eljárt a Szociáldemokrata Párt (SZDP) gyűléseire. A Felvidéken dolgozva Kassán ismerkedett meg a munkásmozgalommal. 1935-ben belépett az SZDP-be, amelyben vezető szerepet vállalt. Mint baloldalt, 1944-ben 3 hónapra internálták, majd rendőri felügyelet alatt tartották. Októberben a Gestapo letartóztatásától a szovjet csapatok előretörése mentette meg. Békéscsabán, október 8-án többekkel megalakították a helyi kommunista szervezetet. 1949 őszén Blahut a ruhagyár első igazgatója lett, majd a közigazgatásba irányították. 1950-ben kinevezték a Békés Megyei Tanács elnökévé, innen került a csabai tanácselnöki posztra. Blahut János tanácselnöksége idején szinte minden területen igen nagy nehézségekkel küzdött a város. Lassan megerősödtek a helyi üzemek, közülük többen sikeresen helytálltak a termelésben. Amikor az 1956-os forradalom békéscsabai eseményei elkezdődtek, Blahut Jánost felmentették tanácselnöki posztjáról. Jogi doktorátust szerzett, a városi tanács jogi osztályán dolgozott, majd megalakította a Szőnyegszövő Háziipari Szövetkezetet, amelynek 1964-ig volt az elnöke. Dr. Blahut János 1974-ben kérte nyugdíjazását. Életének 83. évében, 1992-ben halt meg.

A budapesti 1956-os októberi forradalmi események hírére Békéscsabán megalakult a Békés Megyei Forradalmi Tanács Elnöksége, amelynek vezetője Fekete Pál tanár volt. Létrejöttek az üzemtanácsok, sztrájkok kezdődtek a város üzemében.

November 4-én kora reggel szovjet tankok dübörögtek a város felé. Lövések dörrenése verte fel a belváros békés csendjét a bevonulás két emberáldozatot követelt.

Palyik György (1957)

Az 1957. január 7-én megtartott rendkívüli vb-ülésen a korábban felmentett Blahut János utódjaként Palyik Györgyöt, a városi pártbizottság titkárát egyhangúlag megszavazták a város tanácselnökévé. A megválasztott tanácselnöik Békéscsabán született szegény, sokgyermekes családból. A polgári iskola elvégzése után géplakatosszakmát tanult. A MÁV-nál és a Téglagyárban dolgozott, majd a városi pártbizottságra került. Tanácselnökként 1957 nyaráig volt hivatalban. Palyik György vállalati igazgatóként vonult nyugdíjba, 1999-ben hunyt el.

Kovács Pál (1957-1963)

Az 1957. szeptember 13-án megtartott végrehajtó bizottsági ülésen felvett hivatalos jegyzőkönyv először nevezi meg Kovács Pált mint tanácselnököt. Az ülésen részt vett Palyik György tanácselnök-helyettes, Uhljár Mihály vb-titkár, valamint a vb tagjai: Tési István, Kerekes Pál, Blahut János, László János és Hrabovszki Máttyás.

1957-ben életfogytiglani börtönre ítélték Fekete Pált, az '56-os csabai forradalmi tanács elnökét.

Az 1958. évi novemberi tanácstagi választáson megválasztott tagok december 1-jén, a városi tanács alakuló ülésén szavazták meg a 13 tagú végrehajtó bizottságot. A vb tagjai első ülésükön megerősítették tanácselnöki tisztségében Kovács Pált.

Kovács Pál munkáscsaládban született 1901-ben Békéscsabán. Ácssegédként kapcsolódott a munkásmozgalomba, évekig tevékenykedett a szakszervezetben. 1944-ben elsők közt lett a párt tagja, 1949-ben mint munkásigazgató vezette a Rokka és a Hubertus textilüzemeket. 1954-től tagja volt a városi tanácsnak, majd a végrehajtó bizottságnak, tanácselnökké választásáig a Kötöttárugyár igazgatója volt.

Kovács Pál 1963. március 4-ig állt a városi tanács élén, majd nyugdíjba vonult. Három ciklusban volt a város országgyűlési képviselője, 1976. február 10-én halt meg Békéscsabán.

Dr. Uhljár Mihály (1963-1970)

A városi tanács végrehajtó bizottsága 1963. március 4-én tartott alakuló ülésének legfőbb napirendje a vb-elnök megválasztása volt. Jelen voltak Kovács Pál tanácselnök, Palyik György helyettes, Uhljár Mihály titkár és a tagok: dr. Blahut János, Such János, Vizsnyiczai János, Knyihár János, Vantara János, Knyihár Jánosné, Meszjár György, Szarvas János és Zsilák Mihály. A Hazafias Népfront városi elnöksége nevében Kendra János titkár tett javaslatot az új elnök, a helyettes és a titkár személyére. A vb a javaslatot tudomásul vette, tanácselnöknek egyhangúlag Uhljár Mihályt, helyettesnek Palyik Györgyöt, titkárnak Vantara Jánost szavazta meg.

Uhljár Mihály 1921-ben született Szarvason. Nyomdai munkás volt, azután az államigazgatási apparátusban dolgozott Kondoroson, Szarvason. Vb-titkár volt a Heves megyei tanácsnál. Elvégezte az államigazgatási iskolát és a tanácsakadémiát. 1958-ban választották városi tanácstagnak. Dr. Uhljár Mihály 1970. november 1-jétől vb-titkári funkcióba került. Békéscsabán hunyt el 1994-ben.

Dr. Haraszti János (1970–1973)

1970. november 1-jén ünnepi ülést tartott a városi tanács, amelyen több napirendi pont mellett megemlékeztek a tanácsok megalakulásának 20. évfordulójáról. A bejelentések között a személyi változásokat ismertették. Uhljár Mihály tanácselnököt addig végzett munkája elismerése mellett felmentették tisztségéből, és dr. Haraszti Jánost bízták meg a vb-elnöki teendők ellátásával. A vb-elnökhelyettesek – Vantara János és Babák György – maradtak, vb-titkárnak Uhljár Mihályt nevezték ki. Dr. Haraszti János (1925) a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság állományában teljesített vezetői beosztásából került a városi tanács elnöki székébe.

Az 1973. novemberi rendkívüli tanácsülésen a vb-elnök más felelős beosztása miatt felmentését kérte; dr. Haraszti János a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság első számú vezetőjeként 1983-ban került nyugállományba.

Araczkai János (1973-1981)

1973. november 9-én a 11. számú választókerületben megtartott tanácsstagi választáson Araczkai Jánost választották dr. Haraszti János megüresedett helyére. A városi tanács december 13-i ülésén 79 szavazattal választotta tanácselnöknek és megyei tanácstagnak Araczkai Jánost, aki megköszönte a bizalmat, s kiemelte, hogy a közfunkcióban lévő embereknek elsősorban a népet kell szolgálniuk, s ezt magára nézve is elsőrendű feladatnak érzi.

Araczkai János 1937-ben, csorvási mezőgazdaságimunkás-családban született. A szabadkőművesi mezőgazdasági technikumban végzett, majd a Szakszervezetek Megyei Tanácsában politikai munkatársként dolgozott. 1964 óta politikai vezetői területen tevékenykedett.

Araczkai János nyolc évig volt Békéscsaba tanácselnöke, majd hosszú ideig a Békés Megyei Tanács elnökhelyetteseként tevékenykedett. 63 éves korában, hosszan tartó súlyos betegségben hunyt el. (arcképpel)

Sasala János (1981-1988)

A városi tanács 1981. július 1-jétől Sasala Jánost választotta tanácselnöknek, aki eddig a városi pártbizottság titkári munkáját látta el. A vb. elnökhelyettesei: Vantara János általános tanácselnök-helyettes, Fekete Jánosné tanácselnök-helyettes, dr. Gally Mihály vb-titkár lett.

Sasala János munkáscsaládban született 1938-ban Békéscsabán. Elektrotechnikai iskolát és politikai főiskolát végzett.

Sasala János tanácselnök 1988. január 28-án bejelentette lemondását, és kérte áthelyezését a megyei tanács oktatási és továbbképző intézete igazgatói munkakörébe, ahonnan 1990-ben került nyugdíjba.

Dr. Gally Mihály (1988-1989)

A megüresedett tanácselnöki állás betöltésére 1988. június 8-án rendkívüli választásra került sor a tanácsháza nagytermében. Fekete Jánosné általános elnökhelyettes megnyitója után Szabó Lászlóné, a Hazafias Népfront városi titkára két jelöltet, dr. Gally Mihályt és Zsilinszki Andrást javasolta felvenni a szavazólistára. Zsilinszki András visszalépett, dr. Gally Mihály vállalta a jelölést, s 42 igen szavazattal 19 ellenszavazat mellett tanácselnökké választották. Fekete Jánosné az általános tanácselnök-helyettesi, Blahut Lajos a tanácselnök-helyettesi, dr. Simon Mihály a vb-titkári tisztséget töltötte be.

Dr. Gally Mihály 1947-ben született Békéscsabán. A jogi egyetem elvégzése után 1971-ben került a városi tanácshoz, ahol az előadói beosztástól indulva végigjárta a ranglétrát.

A rendszerváltás előszeleként nyilvánosságra került a labdarúgó "bundabotrány". A rendőrségi vizsgálat során a tanácselnököt is kihallgatták. A Fidesz helyi csoportja méltatlannak tartotta a tisztség betöltésére, s 150 aláírás összegyűjtésével követelte visszahívását.

A tanácselnök ellen visszahívási akció indult, amely megosztotta a közvéleményt. A rendkívüli visszahívási titkos szavazásra 1989. augusztus 5-én került sor a tanácselnök választóköri körzetében. A megjelent 315 szavazópolgár közül 250-en szavaztak a visszahívás mellett. Dr. Gally Mihály visszavonult a közéletől, ügyvédi tevékenységet folytat.

Mazán Mátyás (1989. szeptember 20.-1990. október 26.)

Az új városvezető soron kívüli megválasztására 1989. szeptember 20-án zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel a tanácsháza nagyterme. A Hazafias Népfront városi titkára, Szabó Lászlóné a tanácselnök-választás előtt ismertette az előzményeket, majd a jelölő bizottság javaslatát: Blahut Lajos és Mazán Mátyás indulnak a tisztségért. Ezt követően a két jelölt mondta el rövid programbeszédét.

A titkos választás nem hozott eredményt: Blahut Lajos 26, Mazán Mátyás 27 szavazatot kapott. A második forduló előtt Blahut Lajos visszalépett, s kérte a szavazókat, hogy Mazán Mátyást támogassák voksaikkal. A megismételt titkos szavazás után 58 leadott szavazatból 47-tel Mazán Mátyás lett Békéscsaba új tanácselnöke. Általános tanácselnök-helyettes Fekete Jánosné, társadalmi általános tanácselnök-helyettes Borbola László, társadalmi tanácselnök-helyettes Kazár János, vb-titkár dr. Simon Mihály lett.

Mazán Mátyás 1938-ban született Békéscsabán. A szegedi József Attila Tudományegyetem bölcsészkarának magyar-történelem szakán tanult. 1961-1969-ig középiskolai tanár, majd 1974-ig a Hazafias Népfront városi titkára. 1974-1989 között a 2. Számú Általános Iskolában tanított, a katedráról került a tanácselnöki tisztségbe. 1971-től húsz éven át városi tanácsstag. 1990-től a Békés Megyei Múzeumok Igazgatóságán a történeti osztály vezetőjeként dolgozott 2001. évi nyugdíjazásáig.

Mazán Mátyás 2005-ben hunyt el, hatvanhat évet élt. (arcképpel)

Az első önkormányzati és polgármesteri választás, 1990

A 40 esztendő tanácsrendszer 1990 októberében az önkormányzatiság váltotta fel.

Pap János polgármester (1990-1994)

1990. október 26-án délelőtt a városháza dísztermében sok érdeklődő jelenlétében, négy évtized múltán ismét polgármester-választásra került sor. Maczák János korelnök levezetése mellett

elkezdődött a pártfrakciók kiegyensúlyozott erőviszonyai miatt rendkívül izgalmasnak ígérkező esemény. A polgármesteri székre ketten, Pap János építészmérnök és dr. Pethő Attila jogtanácsos pályázott. A szavazás előtti időt kisebb pengeváltások tarkították. A titkos szavazás végeredményét fél tizenegykor hirdették ki: 16:14 arányban Pap János lett a város polgármestere. Az eskü letétele után Pap János megköszönte a bizalmat, s rövid székfoglalójában ígérte, hogy párthovatartozástól függetlenül a városért fog dolgozni. Mondandóját e szavakkal fejezte be: "Képviselőtársak! Lássunk munkához!" Mazán Mátyás leköszönt tanácselnök a város kulcsait átadta a polgármesternek.

Pap János 1958-ban Csorváson született értelmiségi családból. Orosházán érettségizett, majd a Budapesti Műszaki Egyetem építészmérnöki karán szerzett diplomát. 1984-től 1986-ig Budapesten, a Fővárosi Tanács építéshatóságánál dolgozott. 1986-tól a Békés Megyei Beruházási Vállalat tervezőépítésze volt. Társaival 1989 tavaszán megalakította a Szabad Demokraták Szövetsége helyi szervezetét.

Két későbbi ülésén a képviselő-testület az alpolgármesterek személyéről szintén titkos szavazáson döntött, s ennek eredményeként Domokos László (Fidesz) és Molnár György (MDF) lettek a város alpolgármesterei. Decemberben a közgyűlés dr. Simon Mihályt, a város jegyzőjét megerősítette posztján. (arcképpel)

Pap János (1994-1998)

A rendszerváltást követő második önkormányzati választást 1994. december 11-én tartották. A választásra jogosult 53 083 fő közül 15 706 (29,6%) csabai polgár élt szavazati jogával. A polgármesteri székért hárman indultak, s 6632 szavazattal (43%) Pap János (SZDSZ-Fidesz) nyert, Hanó Miklós (FKGP) és Sisák Péter (MSZP) előtt. A képviselő-testület tagjai lettek: Szilvász Ferenc, Hideg András, Galisz Géza, Hankó András, Molnár Zsolt, Mészáros Gábor, Szakál János, Hrabovszki György, Tóth Károly és Sisák Péter (MSZP), dr. Kerekes Attila, Hanó Miklós, Vízhányó László, Takács Péter, Beraczka János, Gajdos Katalin és Timár Károly (FKGP- MDF-KDNP), Klampeczki Béla, Pádi Zoltán, dr. Futaki Zoltán és Velkey Gábor (SZDSZ), dr. Ferenczi Attila, Végh László és Domokos László (Fidesz), dr. Vécsei László (társult szervezetek), Timár Imre és Kis Sándor (függetlenek), Kutyej Pál (független szlovák). A december 20-i alakuló ülésen főállású alpolgármesterré Sisák Pétert és Végh Lászlót, tanácsnokká Hanó Miklóst és Takács Pétert választották. A '94-es választáson már kisebbségi önkormányzatokra is lehetett szavazni; Békéscsabán a cigányság, a románság és a szlovákság alakíthatott kisebbségi testületet.

Országgyűlési képviselő- választás 1998

A május 10-i első fordulóban a választók 58,1 százaléka élt szavazati jogával. A második fordulóban, dr. Végh László (Fidesz) győzött, így ő lett Békéscsaba országgyűlési képviselője; listáról Tóth Károly (MSZP) és Hanó Miklós (FKGP) jutott be a Parlamentbe.

Pap János polgármester 1998-2002

1998. október 18-án az önkormányzati választáson az 53 882 választópolgárból 19 352-en mentek el szavazni (36,5%). A polgármesterségre négyen pályáztak: Császár Lajos (független), Pap János (SZDSZ), Szilvász Ferenc (MSZP), Végh László (Fidesz-MPP). A választók ismét Pap Jánosnak (SZDSZ) szavaztak bizalmat, aki ezzel harmadszor lett Békéscsaba polgármestere. A képviselő-testületbe jutottak: Benkóné Dudás Piroska, Galisz Géza, Hideg András, Hrabovszki György, Király János, dr. Molnár Zsolt, Szilvász Ferenc és Tóth Károly (MSZP); dr. Ferenczi Attila, Köles István, dr. Pécsi Huszár Zoltán és dr. Végh László (Fidesz-MPP); dr. Kerekes Attila és Takács Péter (MDF); dr. Futaki Zoltán, Klampeczki Béla és Velkey Gábor (SZDSZ); Beraczka János, Hanó Miklós és dr. Vécsei László (FKGP); Kiss László György (MIÉP-KDNP), Kerekes Imre Györgyné (Munkáspárt), Császár Lajos, Kis Sándor és Timár Imre (függetlenek)és Kutyej Pál (független

szlovák). A 8. kerületben szavazategyenlőség miatt 1999 áprilisában időközi választást kellett kiírni, ezt Vágvölgyi Gábor (MSZP) nyerte. A választás eredményeként megalakult a cigány, a román és a szlovák kisebbségi önkormányzat.

Az évezred utolsó választása után a régi-új polgármester, Pap János így nyilatkozott: "Minden lehetőséget ki kell használni a város intenzív fejlődése, az itt lakók életkörülményeinek javítása érdekében. Remélem, egy kiegyensúlyozott, nyugodt, egymásba nem gázoló képviselő-testület áll majd fel. A képviselők feladatai nagyobbak, mint a hatalmuk." A közgyűlés november 20-án főállású alpolgármesterré Szilvássy Ferencet, társadalmi megbízatású alpolgármesterré dr. Végh Lászlót és Hanó Miklós választotta.

Pap János (2002-2006)

Mintegy 3,5%-kal többen mentek el szavazni a 2002. október 20-án megtartott önkormányzati választáson Békéscsabán, mint négy évvel ezelőtt: az 53 191 választásra jogosultból 21 008-an (39,5%) keresték fel a 61 szavazóhelyiséget. A négy polgármesterjelöltre 20 556 érvényes szavazatot adtak le, ennek megoszlása a következő:

1. PAP JÁNOS (SZDSZ) 12 214 59,42%
2. Köles István (Fidesz-MDF) 6 347 30,88%
3. Hanó Miklós (MKPP) 1 199 5,83%
4. Bánhegyi József (Munkáspárt) 796 3,87%

Pap János negyedszer nyerte meg a választást és 16 évig volt Békéscsaba város polgármestere. Alpolgármesterek: Baji Lajos (MSZP), Velkey Gábor (SZDSZ), Hrabovszky György (MSZP)

Vantara Gyula (2006-2010)

A 2006. október 1-jén megtartott békéscsabai önkormányzati választáson az 52 685 választásra jogosultból 25 619 (48,62%) kereste fel a város szavazóhelyiségeit.

A polgármesterségért indulók: Bálint Jánosné Halász Zsanett (EBE), Pap János (SZDSZ), Vantara Gyula (Fidesz-KNDP-VP).

A polgármesteri állást fölényes 13 228 szavazattal Vantara Gyula nyerte. (Pap János 9876, Bálint Jánosné Halász Zsanett 2 077 voksot kapott.)

Békéscsaba Megyei Jogú Város új polgármestere Vantara Gyula, 1954-ben született Békéscsabán. A helyi Vásárhelyi Pál szakközépiskolában érettségizett, majd a Budapesti Műszaki Egyetem Építőmérnöki Karának Közlekedéscsoporthoz szerzett diplomát, ezután útépítő és üzemeltető szakmérnök lett. A Békéscsabai Közúti Igazgatóságnál dolgozott 1979-2005 között, előbb igazgatóhelyettes főmérnökként majd 1999-től ügyvezető igazgatóként. Nős, fiai Gyula Gábor, aki 25 éves és Tamás, aki 24 éves.